

LAUSUNTO

14.1.2022

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

VN/12277/2021

LAUSUNTO LUONNOKSESTA LAIKSI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA JA LAEIKSI ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta laiksi eläinten hyvinvoinnista ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Lain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojata eläintä hyvinvointia haittaavilta tekijöiltä. Tämä on hyvä ja kannatettava tavoite ja vuoden 1996 eläinsuojelulaki on syytä uudistaa ajanmukaiseksi.

Yleiset kommentit

Koska lain tarkoitus on eläinten hyvinvoinnin edistäminen ja niiden suojeleminen parhaalla mahdollisella tavalla eläinten hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta ja sen nimi on ”Laki eläinten hyvinvoinnista”, lain ensimmäisen pykälän perusteluissa esitetty määritelmä ”Eläimen hyvinvoinnilla tarkoitettaisiin eläimen kokemusta sen omasta psyykkisestä ja fyysisestä olotilasta” on syytä nostaa myös lain määritelmiin ja perustelujen alkuun, jossa lain tarkoitus on mainittu. Nimestään huolimatta laki valitettavasti keskittyy erilaisiin eläinten pitoa rajoittaviin minimivaatimuksiin, eikä siinä ole esitetty muita keinoja eläinten toteutuvan hyvinvoinnin edistämiseen ja varmistamiseen. Ne olisivat tarpeen, jotta lain tarkoitus voitaisiin varmistaa.

Lain perusteluissa on syytä korostaa eläinten hyvinvointitutkimusta ja sen antamaa tietoa eläinten kokemasta hyvinvoinnista. Eläimen havainnoinnin perusteella arvioitavaa eläinten hyvinvointia (ns. eläinperäiset mittarit) ei toistaiseksi oteta kattavasti huomioon lain sisällössä, mikä vaikeuttaa lain tarkoituksen toteutumista ja voi pahimmillaan johtaa lain tarkoituksen vastaisiin päätöksiin. Eläimen toteutunut hyvinvointi on nostettava lain perusteluissa selkeästi erilaisten normien täyttämisen edelle lain nojalla tehtäviä päätöksiä annettaessa.

Lain perusteluissa on myös tuotava esiin, että eläinten haltijoiden toimeentulo on eläinten hyvinvoinnin edistämisen edellytys. Eläinten hyvinvoinnin on hyvin usein todettu vaarantuneen, kun eläinten haltija on voinut huonosti.

Eläinten hyvinvointi vaihtelee käytännössä paljon erityisesti eläinten haltijoiden asenteiden ja osaamisen mukaan. Se voi olla joissakin minimivaatimukset täyttävissä oloissa selvästi huonompi kuin jotakin yksittäistä vaatimusta rikkovissa oloissa.

Elintarviketeollisuusliitto ry

Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
Y-tunnus 0201092-3 • Kotipaikka Helsinki

Finlands Livsmedelsindustriförbund

Pasilankatu 2, PB 115, 00241 Helsingfors
Telefon (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Finnish Food and Drink Industries' Federation

Pasilankatu 2, P.O. Box 115, FI-00241 Helsinki
Telephone +358 9 148 871 • Fax +358 9 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Elinkeino kehittää omalta osaltaan keinoja eläinten toteutuvan hyvinvoinnin arvioimiseksi ja ohjaa tuottajiaan saadun tiedon pohjalta entistä eläinystävällisempään eläintenpitoon. Elinkeino on edistänyt tuotantoeläinten hyvinvointia parantavia toimintatapoja yhdessä alkutuottajien kanssa sopimustuotantokäytännöissään. Eläinten hyvinvointia käytetään sekä välityseläinten saannin että lisähinnan perusteena. Sähköisiin seurantajärjestelmiin kirjataan niin hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä kuin hyvinvoinnin eläinperäisiä indikaattoreitakin. Nämä elinkeinon toimet olisi hyvä ottaa huomioon lain perusteluissa.

Yksityiskohtaisia muutosehdotuksia ja kommentteja lain perustelujen sisältöön

4.2.1.1 Luvussa esitellään nupoutukseen liittyviä kustannuksia. Siinä yhteydessä tulee puhua eläinlääkärin sijaan kunnaneläinlääkäristä. Myös kunnaneläinlääkärin taksa on syytä mainita, jotta tiedetään, mihin perustuvia lukuja esitellään. Huomattava osa nupoutuksista tehdään vasikkakasvattamoissa. Niissä työn hoitaa usein yksityinen eläinlääkäri eikä kunnaneläinlääkäri. Hinnoittelu on näissä tapauksissa täysin sopimusperusteista. Työt järjestetään niin, että vasikkaa kohti tuleva hinta pystytään pitämään selvästi tekstissä mainittua alhaisempana.

Nupoutusta käsittelevään kappaleeseen on syytä ottaa huomioon se, että elinkeinon kansallisen terveydenhuollon tietojen mukaan nupoutukseen liittyvä ohjeiden mukainen kivunlievitys on käytössä 98,5 % tiloista, joten sen säätäminen pakolliseksi ei vaikuta kustannuksiin juuri millään tavalla. Se on hyvä, koska tekstissä esitetty kivunlievityksestä laskennallisesti aiheutuva 8 miljoonan kustannus ei olisi vähäinen summa 1,25 miljardin markkinatuottoihin verrattuna, kun otetaan huomioon alan olematon kannattavuus. Sen sijaan hyvinvointikorvauksen aleneminen kivunlievitystä vastaavalla summalla näkyisi suoraan tilojen heikossa kannattavuudessa. Tämä voi johtaa kotimaisen tuotannon korvaantumiseen alemmalla eläinten hyvinvointitasolla tuotetuilla tuontituotteilla. Tämän eron välitön kompensoiminen tukijärjestelmää uudistamalla on välttämätöntä lain tarkoituksen turvaamiseksi.

4.2.1.1 Luvun lopussa on syytä arvioida lakiesityksen vaikutusta kotieläintilojen talouteen kokonaisuudessaan. Vaikka luvussa esitettyjen yksittäisten tekijöiden talousvaikutukset ovat mm. nautojen pidon osalta melko vähäisiä, kokonaisvaikutus on täysin toinen, jos lain vaikutuksia ei pystytä kompensoimaan kannustinjärjestelmän uudistuksilla.

Luvun lopussa on tuotava esille, ettei suomalainen elintarvikeketju ole tähänkään asti pystynyt saamaan tarvittavaa lisäarvoa muuta EU:ta tiukempien lainsäädännön vaatimusten aiheuttamille kustannuksille, vaan ulkomaisen tuonnin paine on pitänyt kotieläintuotteiden hinnat ja alkutuotannon kannattavuuden alhaisina. Tällä perusteella voidaan olettaa, että uusien vaatimusten myötä jossain määrin nousevat hinnat heikentävät kilpailukykyä entisestään. Tämä johtaa kotimaisen tuotannon korvaantumiseen alhaisemmillä hyvinvointivaatimuksilla tuotetuilla tuontituotteilla ja estää lain tarkoituksen toteutumisen.

Tiineytys- ja porsitushäkkeitä korvaavista ratkaisuista tulisi maksaa hyvinvointikorvausta myös CAP-kauden 2023–2027 jälkeen. Vuoden 2021 taloudellinen kriisitilanne sikatiloilla ei mahdollista suuria investointeja vuosien 2023–2027 aikana.

4.2.1.2 Luvussa esitellään hyvinvointimerkkiä ja eläinten hyvinvointikeskuksen toimintaa. Kaavailtu hyvinvointimerkki kattaisi jatkossakin vain puolet kotimaisesta tuotannosta. Olisi hyvin tärkeää, että sen määrittäminen muutettaisiin niin, että kaupallisena standardina pidettävän EU-lainsäädännön tason ylittävä kotimainen tuotanto saataisiin kokonaisuudessaan hyvinvointimerkinnän piiriin, jottei uusien vaatimusten myötä entistä enemmän hintakilpailuhyötyä saavat alempien hyvinvointistandardien piirissä tuotetut eläinperäiset elintarvikkeet syrjäyttäisi kotimaisia tuotteita. Tällainen lain tavoitteiden vastainen kehitys pitää pystyä estämään. Samasta syystä olisi tässä yhteydessä syytä kirjata, että kansallisten laatumerkkien vaatimuksissa mainittuna kaupallisena standardina pidettäisiin yhteismarkkinoiden eikä kotimaisten säädösten mukaista tasoa.

4.2.1.3 Luvussa esitetyt maataloustukiin liittyvät seikat ovat tuotantoeläinten osalta keskeisiä työkaluja lain tarkoituksen toteuttamiseksi. Tulevissa tukimuutoksissa lainmuutoksen tuomat haasteet on otettava huomioon siten, että paremman hyvinvointitason tuotannon kilpailukyky voidaan turvata. Hyvinvoinnin edistämiseen on etsittävä jatkossa myös uusia kannustimia. Hyvinvointikorvausta on kohdistettava vasikoiden ja porsaiden hyvinvoinnin tukemiseen, jotta aiemmilla ohjelmakausilla hyvinvointiin aikaansaaduista isoista hyödyistä voitaisiin pitää kiinni myös jatkossa, vaikkei vasikoiden nupoutuksen ja mahdollisesti myös porsaiden kastraation kustannuksia voidakaan siihen enää sisällyttää. Tukijärjestelmän on taattava vapaaporsituksen kilpailukyky myös tulevaisuudessa.

5.2 Luvussa olisi syytä tuoda esille, että suurimmassa osassa kotieläintuotteita maailmanmarkkinoille tuottavissa maissa eläinten hyvinvoinnin säätely on vähäistä tai olematonta. Eläinten hyvinvointilainsäädäntö on toistaiseksi vaihtelevaa myös EU:n sisämarkkinoilla. Eläinten hyvinvoinnin säätely on Pohjois- ja Länsi-Euroopan maiden erikoisuus.

Kommentit lain säännöskohtaisiin perusteluihin

1 § Lain ensiksi mainittuna tarkoituksena on eläinten hyvinvoinnin edistäminen. Sen toteutumisen varmistamiseksi pykälän perustelujen ensimmäisen kappaleen toinen lause ehdotetaan muutettavaksi seuraavaan muotoon: *Eläinten hyvinvoinnin tasoa voidaan parantaa myös tarjoamalla eläimille turvaa ja sopivassa määrin mahdollisimman tasapainoista ravintoa sekä suomalla eläimille mahdollisuus positiivisten tunnetilojen kokemiseen.*

Pykälän perusteluihin olisi hyvä lisätä uusi viimeinen kappale:

Lain soveltamisen pohjana olevassa hyvinvoinnin tason arvioinnissa on silti syytä korostaa eläinten hyvinvointitutkimuksen esille tuomia eläinperäisiä mittareita. Näiden avulla selvitettävissä olevaa eläimen toteutunutta hyvinvointia on pidettävä erilaisten olosuhdenormien täyttämistä tärkeämpänä tekijänä lain nojalla tehtäviä päätöksiä annettaessa.

30 § Eläintenhoitajan pätevyyttä koskeviin perusteluihin on hyvä lisätä, että tuottajille, eläinlääkäreille ja sidosryhmille on elinkeinon toimesta järjestetty eläinten hyvinvointia ja sen arviointia koskevaa täydennyskoulutusta. Esimerkkinä tämän toimivuudesta on Suomeen tehty EU-missio, jossa arvioitiin tuottajien tietoja sikojen hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä ja todettiin, että Suomessa tuottajilla on korkea tieto-taitotaso.

37 § Miten käytännössä toteutetaan, että esim. lihasikakarsina jaetaan tai sinne järjestetään sioille sopivia piiloutumispaikkoja? Tämä säädös on uusi, eikä sovellu yleisesti käytössä oleviin sikalarakennuksiin.

Valtioneuvoston asetuksessa voisi antaa tarkempia säännöksiä sikojen tonkimismateriaalista sekä nautojen ja sikojen makuualueen mukavuudesta. Uutena edellytyksenä on, että nisäkkäillä tulee olla myös pehmeä lepopaikka. Miten tätä sovelletaan sikalassa? Sikalassa kiinteäksi alaksi lasketaan myös 10 % viemäröity lattiapinta-ala, jossa ei käytännössä voi pitää kuiviketta niin paljon, että se olisi pehmeä.

86 § Hyvä, että sikojen hyvinvointia arvioidaan lihantarkastuslöydösten ja muun teurastamolla saatavilla olevan tiedon perusteella ja Ruokavirasto ilmoittaa hyvinvointiarvion perusteella epäilyt hyvinvoinnin heikentymisestä Avin lisäksi tuottajalle ja teurastamolle. Laissa tulisi edellyttää vain tuottajan ja Avin ryhtyvän toimenpiteisiin, ei teurastamoalan yrityksen. On myös oleellista tietää, mitkä ovat hyvinvointiarvioinnin raja-arvot, miten se suhteutetaan teurasmääriin ja miten tieto siirtyy automaattisesti Ruokavirastoon sekä vaatiiko tämä teurastamoalan yritykseltä säännöllistä työtä. Mikä on tilan hoitavan eläinlääkärin rooli?

Nautojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 17 § perusteluihin on lisättävä maininta siitä, että 90 päivän jaloittelujaksoa on pohjoisimmassa Suomessa syytä varautua jakamaan toteutettavaksi suotuisimmissa mahdollisissa olosuhteissa. Pohjois-Suomen kesä on lyhyt ja laitumet voivat olla osan kesästä hyvin märkiä johtaen huomattavaan eläinten likaantumisriskiin ja hyvinvoinnin heikkenemiseen. Sen sijaan kevättalvella on tyypillisesti tarjolla pitkiäkin kausia, jolloin jaloittelu onnistuu myös pohjustamattomissa tarhoissa ilman likaantumisen vaaraa.

Pykäläkohtaiset kommentit

5 § Alkuun tulee lisätä perusteluissa esitetty eläinten hyvinvoinnin määritelmä: *Eläimen hyvinvoinnilla tarkoitettaisiin eläimen kokemusta sen omasta psyykkisestä ja fyysisestä olotilasta.*

11 § Ehdotetaan selkeytettäväksi muotoon ”*Kuuttatoista vuotta nuorempi lapsi ei voi olla yksin vastuussa eläimen hyvinvoinnista. Lapsen vanhemmilla tai muilla huoltajilla taikka muilla henkilöillä, joilla on valvonnassaan kuuttatoista vuotta nuorempi lapsi, on velvollisuus huolehtia siitä, ...*”

12 § Muotoilu on lain tarkoituksen toteutumisen kannalta erittäin tärkeä, hyvä ja onnistunut.

15 § Perusteluissa on mainittu, että injektiota pidetään kipua aiheuttavana toimenpiteenä. Pykälän ensimmäinen lause on tästä syystä tarpeen muuttaa mm. rokotusten mahdollistamiseksi seuraavaan muotoon: ”*Leikkauksen tai muun kipua tai kärsimystä aiheuttavan toimenpiteen vain, jos se on eläimen tai eläinryhmän hyvinvoinnin kannalta perusteltua.*”

Pykälän toisen momentin toinen kohta ehdotetaan muutettavaksi muotoon: *muussa lainsäädännössä edellytettävien tai perinnöllisten sairauksien selvittämiseksi tehtävä veri- ja kudoksenäytteiden ottaminen eläimestä;*

16 § Eläimille sallituissa toimenpiteissä ja viitaten 16 § näiden toimenpiteiden tekijään, asiaa tarkentavassa asetuksessa tulisi määritellä tarvittava koulutus ja riittävä muu osaaminen. On tärkeää, että myös jatkossa kastraation ja siihen liittyvän kivunlievityksen saa

tehdä siihen perehtynyt sikalatyöntekijä. Kivunlievityksellä tarkoitetaan kipulääkitystä, puudutteita, anestesiaa tai niiden yhdistelmiä.

21 § Pykälän 2. momentin 5-kohta olisi muutettava seuraavaan muotoon 5) *sellaisissa eläinten pysyvissä pitopaikoissa, joissa sulan veden jatkuva saatavilla pito vaikeuttaa kohtuuttomasti jonkin toisen eläimen hyvinvoinnin kannalta keskeisen toimenpiteen suorittamista tai veden jatkuva saatavilla pito on kohtuuttoman vaikea järjestää eläinten pito- ja sääolosuhteista johtuvista syistä*, jotta esimerkiksi eläinten tarvittava tilapäinen ryhmittely pienempiin ryhmiin tartuntojen leviämisen ehkäisemiseksi tai erityishoidon järjestämiseksi kylmäpihatoissa onnistuu myös kovilla pakkasilla.

32 § Mainittu kirjanpitovelvollisuus on hyvä keino lain tarkoituksen toteutumisen edistämiseksi. Sen lisäksi eläinten haltijalle tulee säätää velvollisuus eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi, jos kirjanpidon tai 22 § tarkastuksen perusteella on syytä epäillä eläinten hyvinvoinnin olevan vaarantunut.

33 § Ensimmäisen momentin toinen lause on tarkoituksenmukaista muuttaa muotoon: *Samassa eläinryhmässä pidettävillä eläimillä on oltava mahdollisuus yhtäaikaiseen lepoon.*

Laissa olisi tarpeen antaa myös tilapäisen pitopaikan tarkempi määritelmä.

35 § Suuri osa navetoista on sellaisia, ettei koneellisen ilmanvaihdon tilapäinen häiriö aiheuta vakavia hyvinvointiongelmia, vaan niiden ilma vaihtuu riittävästi myös häiriön sattuessa. Tästä syystä 35 § 4. momentti olisi hyvä muuttaa muotoon: *”Jos koneellisen ilmanvaihtojärjestelmän jatkuva toiminta on välttämätön eläinten hyvinvoinnille, laitteistossa on oltava hälytysjärjestelmä, joka antaa hälytyksen toimintahäiriön sattuessa”*. Lakiluonnoksessa ehdotettu muotoilu ohjaa eläintenpitäjien rajallisten resurssien käyttöä eläinten hyvinvoinnin kannalta epäoleelliseen kohteeseen.

36 § Eläinsuojeluasetuksen edellytystä “eläimen pitopaikka pidetään puhtaana” muutettaisiin *“eläimen pitopaikka olisi pidettävä riittävän puhtaana, jotta eläimen hyvinvointi ei vaarantuisi”*. Muutos on käytännönläheinen.

59 § Broilerin hyvinvointiin vaikuttavien muutosten ilmoittaminen Aluehallintovirastolle kaipaa tarkempaa määrittelyä.

65 § Pykälässä todetaan, että eläin tulee tainnuttaa ennen verenlaskua. Kannatamme esitystä. Eläinten onnistunut tainnutus ennen verenlaskua on yksi teurastustoiminnan tärkeimmistä valvottavista seikoista. Tainnutuksen ja verenlaskun on onnistuttava ennen muita teurastuksen vaiheita, mikä huomioidaan teurastustoiminnan omavalvonnan toimenpiteissä.

71 § Ehdotamme lisättäväksi Ruokaviraston tehtäviin uuden kohdan: *9) Auditoi kunnissa tehtävää eläinsuojeluvalvontaa.*

Valvonnan saamiseksi yhdenmukaiseksi ja valvonnan kehittämiseksi tarvitaan auditointeja. Auditointien avulla voidaan todentaa valvonnan tasapuolisuutta ja tuoda esiin kehittämiskohteita.

Eläinten hyvinvointilaissa tulisi säätää Ruokaviraston velvollisuudesta järjestää tuotantoeläinten valvonnassa todettujen ristiriitatilanteiden arvioimiseksi ns. vahinkolautakunnan kaltainen asiantuntijapaneeli, jossa arvioidaan tuotantoeläinten valvonnan linjauksia ja taloudellisia vaikutuksia (tuet). Asiantuntijapaneelissa tulisi olla valvonnan, neuvonnan ja sidosryhmien edustus. Asiantuntijapaneelin linjauksista olisi hyötyä valvonnan yhdenmukaistamisessa, ne tukisivat yksittäisen valvojan toimintaa sekä varmistaisivat tuottajien oikeusturvan.

Pykälässä todetaan myös, että *Ruokavirasto on valvomiensa teurastamojen ja laitosten alueella aluehallintoviraston lisäksi lopetusasetuksen 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu väliaikaisia kelpoisuustodistuksia antava viranomaisena*. Tarkoittaako tämä, että tarkastuseläinlääkäri ei voi enää myöntää väliaikaisia kelpoisuustodistuksia? Tämä tuntuu byrokraattiselta, varsinkin kun tarkastuseläinlääkärit ovat parhaiten perillä teurastamoiden tilanteesta.

76 § Pykälä olisi syytä muuttaa muotoon: *Valvontaviranomaisen on järjestettävä eläinten hyvinvointimääräysten noudattamisen valvonta niin, että se on yhdenmukaista, laadukasta ja tehokasta. Näiden toteutuminen on varmistettava auditoinnein. Valvontaviranomaisilla on velvollisuus antaa neuvoja eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi.*

79 § Pykälässä esitetään, että teurastamossa eläinten hyvinvointimääräysten noudattamisen valvonnassa voidaan käyttää apuna tallentavaa kameravalvontaa. Tällä hetkellä valtaosassa suuria teurastamoyksiköitä on käytössään mm. eläinten vastaanottoa ja tainnutusta sekä verenlaskua valvovat videotallennejärjestelmät. Ehdotamme, että Ruokavirastolle annetaan mahdollisuus hyödyntää teurastamojen jo olemassa olevia tallentavia valvontakamerajärjestelmiä valvontatarkoituksiin. Ei ole tarkoituksenmukaista, että teurastamon tiloissa olisi rinnakkaisia teknisiä valvontajärjestelmiä, joiden perimmäisenä tarkoituksena on valvoa samaa asiaa: eläinten suojelua koskevien säädösten ja toimintatapojen noudattamista. Koska teurastamoissa tapahtuvan valvontatoiminnan kustannukset peritään yrityksiltä, olisi kyseenalaista teettää rinnakkaista valvontajärjestelmää, jonka tavoitteet ovat yhtenevät ja jonka kustannukset lopulta joka tapauksessa tulisi yritysten talouden rasitteeksi.

Tallentavan videovalvonnan tulee myös virallisessa valvonnassa noudattaa nykyisiä ja tulevia tietosuojalainsäädännön vaatimuksia. Tämä on syytä ottaa myös eläinten hyvinvointilakiin tulevissa kirjauksissa huomioon.

88 § Eläinsuojeluongelmat pahenevat oleellisesti, jos rehutoimitukset, sähkönjakelu tai vedensaanti katkeavat tuotantotilan taloudellisen ahdingon vuoksi. Olisi tarkoituksenmukaista, että 88 §:ssä esitettyjen ilmoitusvelvollisten joukkoon lisättäisiin kotieläintilojen rehun-, sähkön- ja vedentoimittajat, ja ilmoitus alueen eläinsuojeluvalvonnasta vastaavalle eläinlääkärille tehtäisiin aina, mikäli toimitukset tilalle keskeytetään.

Ehdotamme, että edellytyksenä sille, että valvontaviranomainen voi valtion välirahoituksella hankkia eläimille rehua, vettä ja muuta eläinten hyvinvoinnin kannalta välttämätöntä, tulisi olla kirjallinen selvitys/arvio siitä, että tila pystyy jatkamaan toimintaansa tai selkeä aikataulutettu suunnitelma tuotannon hallitusta alas ajamisesta eläinten hyvinvointia heikentämättä. Tällöin olisi mahdollista toimia ajoissa, ennen kuin seuraukset olisivat kohtalokkaita eläinten hyvinvoinnin kannalta.

122 § Lypsykarjan parsinavetat sallitaan ilman siirtymäaika, mutta tiineiden emakoiden osalta häkkikiellon siirtymäaika on kirjattu, vaikka se samalla tavoin johtaa monen sikatilan tuotannon lopettamiseen ja on kohtuuton investointi monelle. Parsinavetoissa on nyt 38 % lehmistä, mutta tiineytysosastot ovat käytössä n. 90 %:lla emakkotiloista. Tämän vuoksi lain voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan ehdotetaan siirtymäaika sovellettavaksi emakoiden ja ensikoiden tiineytyshäkissä pidon osalta 1.1.2038 saakka (15 vuotta), jotta sikalan peruskorjaukset ja investoinnit olisi mahdollista rytmittää ja toteuttaa vaiheittain tuotantovaiheiden mukaan.

Muut lakiesitykseen liittyvät kommentit

Nautojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 13 §:n muuttamisesta tehtyä esitystä on tarpeen muuttaa seuraavilta osin, jotteivät annettavat määräykset estä uuden lain tarkoituksen toteutumista:

13 § tulisi lisätä uusi momentti:

Nautojen kylmäpihatoissa jatkuvaa vedensaantia ei edellytetä veden jäätyessä sääolosuhteiden takia, kun eläimiä joudutaan jakamaan tilapäisesti tavanomaista pienempiin karsinoihin tarttuvien tautien leviämisen ehkäisemiseksi tai erityishoidon järjestämiseksi. Jatkovaa vedensaantia ei edellytetä myöskään veden jäätyessä sääolosuhteiden takia vain osan vuorokautta käytössä olevilla jaloittelualueilla. Naudoille on kuitenkin tarjottava vettä vähintään kaksi kertaa vuorokaudessa.

Vasikoiden vaatimus veden tarjoamisesta muutetaan muotoon ”vähintään kolme kertaa vuorokaudessa”.

Kommentit muistioon: HE-luonnos laiksi eläinten hyvinvoinnista 2021– keskeiset muutokset verrattuna hallituksen esitykseen 154/2018 vp

Porsaiden kirurginen kastratio. Hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti porsaiden kirurgisesta kastratiosta luopumisesta teetetään selvitys, jonka on määrä valmistua vuoden 2021 loppuun mennessä. Varsinaisessa nyt lausuttavassa lakiluonnoksessa tätä asiaa ei nähdäksemme vielä käsitellä lainkaan. Porsaiden kastratiota käsiteltäneen aikanaan erillisessä asetuksessa, joka viittaa lain 15 § 2 momentin kohtiin 4 ja 5. Porsaiden kirurgisesta kastratiosta luopuminen on erittäin merkittävä muutos suomalaiselle sikataloudelle. Siksi toivomme, että asiaa säätelevää lainsäädäntöä valmistellaan hätiköimättä ja perusteellisesti eli hyvän lainsäädäntötavan mukaisesti.

Yleisinä kommentteina asian suhteen pyydämme säädösvalmistelussa huomioimaan, että kansainvälistä vaatimustasoa tiukemmat ja tuotantokustannuksia lisäävät säädökset voivat johtaa meillä tuotettujen sikojen korvautumiseen matalamman tuotantokustannuksen sekä alhaisemman hyvinvointitason sioilla. Säädösvalmistelussa on varmistettava, että sikojen kastroidin vaihtoehtoiset ratkaisut täyttävät sekä koti- että vientimarkkinoiden tarpeet.

Elinkeino on osallistunut kirurgisesta kastratiosta luopumiseen tähtävään selvitystyöhön ja on valmis jatkamaan perusteellista asian selvittämistä. Selvityksessä tulee huomioida laajalti muita kuin ainoastaan sikojen kasvatukseen tai niille tehtäviin toimenpiteisiin liittyviä asioita. Tärkeitä asioita ovat karjunhajuisten ruhojen tunnistaminen, erottelu sekä

huomioiminen tuotteissa sekä tuotantoprosesseissa. Kirurgisesta kastratiosta luopuminen edellyttääkin mittavia markkinaselvityksiä, erilaisten toimintamallien arvioimista sekä kustannusten selvittämistä. Pelkästään teollisten investointien ja kaupallisten menetysten aiheuttama kustannusvaikutus nousee kymmeniin miljooniin euroihin. Tämän johdosta ja nykyisen tiedon valossa ei lakiin tule kirjata tarkkaa aikarajaa kirurgisesta kastratiosta luopumiselle. Elinkeinoon tulee yhdessä ministeriön kanssa jatkaa asian huolellista selvittämistä. Yksityiskohtaisemmat perustelut aiheesta löytyvät selvityksestä.

Sikojen hyvinvoinnin arviointi teurastamolla. Teurastamoilla pidetään jo nykyisin lihantarkastuslainsäädännön nojalla kirjaa monesta sikojen elinaikaiseen hyvinvointia kuvaavasta asiasta. Näitä tietoja voidaan mielestämme yhdessä ketjuinformaatiotiedon kanssa hyvin käyttää teurastamolla tehtävän sian elinikäisen hyvinvointiarvion perusteena. Pidämme tärkeänä ja kannatettavana myös ajatusta siitä, että lihasikojen hännänpurennan arviointia teurastamolla käytettäisiin sian koko eliniän aikaisen hyvinvoinnin arviointiin ja mahdollisten hyvinvointiperusteisten tuotantotukien perusteena. Elintarviketeollisuusliiton yhteydessä toimiva Suomen liha- ja siipikarjateollisuusyhdistys on myös toivonut, että ministeriö rahoittaisi tämän arvioinnin kehittämiseen keskittyvää tutkimusprojektia.

Kunnioitavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Mikko Käkelä', written in a cursive style.

Mikko Käkelä
toimitusjohtaja